Indië was de rode draad in het leven van Jan de Roos

Indië-veteraan, Jan de Roos

Geboren: 03-09-1925 te Hoorn
Overleden: 31-01-2011 te Hoorn
Legernummer: 250903191
Rang: Korporaal der 1e klasse
Onderdeel: 1e mitrailleurbataljon, gelegerd op Java

Jan de Roos heeft een bewogen start van zijn leven gehad.
Hij is opgegroeid in de moeilijke crisistijd en daarna volgde de 2e Wereldoorlog waarin hij op de vlucht voor de bezetter, een tijd lang ondergedoken heeft gezeten.
Toen de oorlog eindelijk afgelopen was moest hij in militaire dienst en na een korte opleiding in Kijkduin en Harderwijk vertrok hij in oktober 1946 samen met vele andere leeftijdgenoten, met de 'Nieuw Holland' voor zo'n 3 jaar naar het verre en onbekende Indië. De rekruten wisten niet waar ze heen gingen, voor hoe lang en ook niet of ze ooit nog wel terug zouden komen. Jan werd uiteindelijk korporaal der 1e klasse bij het 1e mitrailleurbataljon op Java.

Deze periode van zijn leven heeft ongetwijfeld de meeste impact op hem gehad. Hij had het er vaak over, dat wil zeggen: niet over de verschrikkingen, zoals de beschietingen en de kameraden die daarbij omkwamen.

Verhalen
Als hij wat vertelde waren het vooral de leuke anekdotes, zoals dat ze een aap als huisdier hadden, of dat het daar zo uitgestrekt was dat ze op de motor naar de wc moesten.
Ook hebben ze zich een keer met lakens als spoken verkleed om de plaatselijke bevolking weg te jagen, omdat die steeds een brug vernielde.

© 7DecemberDivisie.nl

Toch zijn er wel vreselijke dingen gebeurd. Natuurlijk heeft hij verteld over die kameraad die zijn wapen aan het schoonmaken was en dat niet overleefde, omdat er nog een kogel in zat. En die keer dat ze 's nachts door de vijand gewekt werden en, liggend in bed, zich schietend moesten verdedigen.

Maar je leest na elke oorlog, en dus ook deze, over plunderingen, verkrachtingen en dorpen die compleet uitgemoord werden. Het is natuurlijk een illusie om te denken dat hij daar nooit mee te maken heeft gehad of er nooit iets van gezien heeft.
Jan heeft dan ook jarenlang nachtmerries gehad van zijn tijd daar.

Bij de militairen van nu staat er bij thuiskomst een team van psychologen klaar die de nodige nazorg verlenen, maar de Indië-veteranen konden het na ruim 3 jaar zelf uitzoeken. Het enige dat ze kregen was een herinneringstegel en een speldje.

Toch terug naar Indië
Jan wilde dan ook absoluut nooit terug naar Indië, omdat hij er van overtuigd was dat ze hem bij aankomst iets aan zouden doen.

Maar zijn vrouw wilde er wel graag een keer heen en in 1988 had ze hem eindelijk overtuigd en gingen ze een rondreis maken op Java en Bali.
En Jan vond het prachtig: de rijstvelden, de stalletjes met eten langs de weg en natuurlijk het feit dat hij eindelijk weer Maleis kon praten. Want dat was hij nooit verleerd.
Hij had er de tijd van zijn leven, de nachtmerries waren zo goed als voorbij en in totaal zijn ze 3 keer naar Indonesië op vakantie geweest, waarbij ze ook diverse plekken van vroeger bezochten. Hoewel het verleden hem nooit losgelaten heeft zijn deze reizen wel goed voor hem geweest.

© 7DecemberDivisie.nl

Reünie
Jan bezocht ook elke keer trouw de reünie van zijn legeronderdeel. Bijpraten met zijn oude makkers, een optreden van Tante Lien en misschien wel het belangrijkste: met z'n allen nasi eten.
Want hij ging eigenlijk liever wat afhalen bij de Chinees dan dat hij aardappelen en groente at. Dat Hollandse eten vond hij maar niks.

Volleybal, zijn passie
Jan de Roos was, met name in Noord-Holland, een bekende naam in de volleybalwereld. Hij is jarenlang een succesvol trainer geweest in o.a. Edam en Wognum. In zijn woonplaats Hoorn was hij medeoprichter, trainer en voorzitter van de volleybalvereniging TOG. Maar ook zijn liefde voor deze sport heeft hij opgedaan in Indië, waar ze het veel speelden. Hij introduceerde het volleybal in Hoorn.

Het einde
Hij bleef zijn leven lang Maleisische woorden gebruiken. Als hij bijna moest eten vroeg hij vaak: "makan?" oftewel: "eten?"
Naarmate zijn geheugen minder werd (hij had last van beginnende Alzheimer) had hij het steeds vaker over Indië en niet over bijvoorbeeld de 2e wereldoorlog of over zijn volleybalverleden. Dat geeft wel aan hoe diep het bij hem zat. Zelfs in zijn laatste week in het verzorgingstehuis, waar hij een weekje moest logeren in verband met een knieoperatie van zijn vrouw, strooide hij nog volop met Maleisische termen. In het tehuis zat een bewoonster die toevallig ook 3 woorden Maleis sprak en hij ging dan ook gretig hele gesprekken met haar aan in het Maleis.

Ik weet bijna zeker dat hij, op het moment dat hij zijn laatste adem uitblies, met zijn gedachten in Indië was.

Roti is brood, mati is dood.

Februari 2011

Voor mijn vader Jan de Roos was Indië de rode draad in zijn leven en daarom heb ik dit verhaal geschreven.
De Indië-veteranen mogen niet vergeten worden, zij vergeten Indië namelijk ook nooit.

De website 7DecemberDivisie.nl *heeft mijn goedkeuring en toestemming om het verhaal te publiceren.*

Sjoerd de Roos

s.de.roos@quicknet.nl

 © *7DecemberDivisie.nl*